

سوختگی شیمیایی

تأییدکننده: آقای دکتر رنجبر

فوق تخصص جراحی پلاستیک و زیبایی

تهیه کننده: آقای خاکپور

منبع: بروزر سودارث پرستاری جراحی

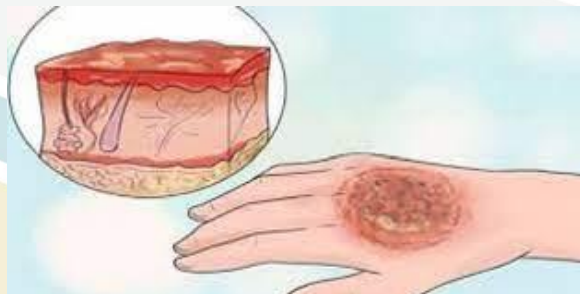
سال تهیه: بهار ۱۴۰۳

درمان
درمان بستگی به شدت سوختگی، وسعت سوختگی، عامل ایجاد کننده، محل سوختگی و شرایط بیمار دارد. سوختگی عمیق یا وسیع می تواند کشنده باشد. درمان سوختگی طبق دستور پزشک معالج شامل تجویز آنتی بیوتیک و مایعات از طریق رگ خونی، کنترل درد، برداشتن بخش های آسیب دیده و مرده از طریق جراحی، استفاده از جایگزین های پوست مانند پانسمان های نوین و پیوند پوستی است.

پیشگیری

- هنگام کار کردن با مواد شیمیایی حتما از دستکش استفاده کنید.
- هرگز مواد شیمیایی را در ظروف و بطری های مخصوص مواد خوراکی نظیر شیشه شربت، شیشه نوشابه، لیوان، پارچ، و بطری آب و شیشه مربا نریزید.
- مواد شیمیایی باید دور از دسترس کودکان نگهداری شود.
- دانش آموزان را از انجام آزمایش های شیمی در منزل منع کنید، مگر با نظارت والدین یا شخص کارشناس و با رعایت موارد ایمنی.

* برای شستن محل آسیب دیده، هرگز از آب نمک استفاده نکنید.
* به هیچ وجه برای خنثی کردن ماده شیمیایی از ماده شیمیایی دیگری استفاده نکنید و صرفا با آب زیاد محل را شستشو دهید.
* در صورتی که ماده شیمیایی پودری و خشک است، ابتدا با یک برس یا پارچه نرم و تمیز مواد را پاک کنید، سپس با آب فراوان شستشو دهید.
* در صورت آلودگی چشم با مواد شیمیایی بهترین کار شستشو با آب فراوان است.

* در هنگام شستشوی چشم آلوده به مواد شیمیایی، آب آلوده شده حاصل از شستشو را به جانب بیرونی چشم هدایت کنید تا به چشم سالم آسیب نرساند.
* در صورت وجود جسم خارجی در چشم با نوک دستمال تمیز آن را به آرامی خارج کنید بعد از شستشو، چشم را با گاز استریل پانسمان نموده و مصدوم را به نزدیک ترین مرکز درمانی منتقل نمایید.

* در سوختگی با اسید کلریدریک شستشوی مداوم حدود دو ساعت با آب جاری باعث کاهش اثرات این ماده می شود.

* در صورت سوختگی با قیر داغ، بلافاصله محل را با آب سرد، خنک کنید. هرگز سعی نکنید قیر سفت شده را از محل سوختگی جدا کنید. سریعا به مرکز درمانی سوختگی مراجعه کنید.

* در صورتی که مصدوم ماده شیمیایی را خورده است، بدون انجام هیچ اقدامی، با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید.

پوست بدن شامل سه لایه، روپوست، میان پوست و زیر پوست می باشد که به عنوان یکی از سدهای دفاعی بدن را در برابر آسیب های میکروبی، شیمیایی و مکانیکی حفظ می نماید.

سوختگی نوعی جراحت پوست یا غشاهای مخاطی (مثل داخل دهان) است که در اثر گرمای بیش از حد، سرمای بیش از حد، مواد شیمیایی، تابش اشعه و جریان الکتریکی ایجاد می شود در نتیجه عوامل بیماری زا به راحتی می توانند وارد بدن شوند، از سوی دیگر بدن آب خود را از دست خواهد داد.

سوختگی با مواد شیمیایی از جدی ترین نوع سوختگی ها بوده که در سطح کم و عمق زیادتری، بدن را دچار سوختگی می نماید. سوختگی های شیمیایی معمولا بر اثر ریختن اسیدهای قوی از باتری اتومبیل یا قلیایی هایی مثل سود سوزآور یا مواد سفید کننده قوی ایجاد می شوند. در منزل نیز مواردی از سوختگی شیمیایی به وقوع می پیوندد که اکثریت این موارد نیز در اثر مواد به کار رفته برای شستن ظروف مانند سفید کننده ها و جرم گیر (که شایعترین عامل سوختگی با مواد قلیایی در کودکان به شمار می رود)، اجاق گاز پاک کن ها و رنگ پاک کن ایجاد می گردد.

عوامل شغلی مانند بنزین مایع در ساخت و ساز جاده و صنعت، آهک و سیمان نیز منبع سوختگی های شیمیایی هستند.

ویژگی های سوختگی های شیمیایی عبارتند از:

* احساس سوزن سوزن شدن پوست

* بی رنگی سریع

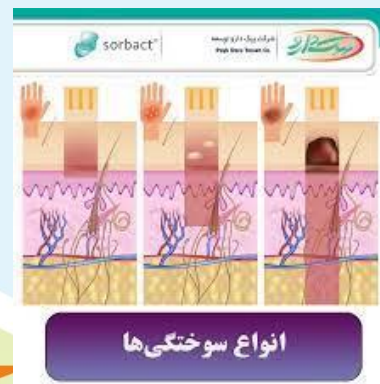
* قرمز شدن، تاول زدن یا پوست پوست شدن.

صدمات سوختگی بر اساس عمق آسیب و وسعت سطح درگیر بدن طبقه بندی می شوند. وسعت سطح درگیر بدن به صورت درصد بیان می گردد. بر اساس عمق و لایه پوست آسیب دیده سوختگی به سه درجه تقسیم می گردد.

درجه ۱: لایه روپوست آسیب می بیند. ظاهر صورتی یا قرمز بدون تاول دارد و دردناک است و معمولا در عرض ۵ روز بدون باقی گذاشتن اثری از خود بهبود می یابد.

درجه ۲: لایه روپوست و میان پوست آسیب می بیند. تاول زده، دردناک و متورم است. در صورت عدم درمان و مراقبت مناسب ممکن است دچار عفونت شود و جای زخم باقی ماند.

این سوختگی ها در عرض ۲ هفته بهبود می یابند.

2

1

درجه ۳: هر سه لایه پوست آسیب دیده و ممکن است ماهیچه نیز گسترش یابد. رنگ سفید، زرد، قهوه ای و گاهی سیاه رنگ دارد. این سوختگی ها حداقل ۳ هفته جهت بهبودی نیاز به زمان دارند.

درجه ۴: به علت تماس طولانی یا اشعه یا در اثر جریان الکتریکی به وجود می آید. ممکن است آسیب تا عضلات و حتی استخوان پیش رود. ظاهر زخم خشک، گیلایسی رنگ و گاهی زغالی می باشد. احتمال قطع انگشتان یا اندام آسیب دیده وجود دارد.

اقدامات اولیه در سوختگی شیمیایی

* مراکز امدادی و یا آتش نشانی محلی را در جریان واقعه قرار دهید.

* ابتدا باید از خطرناک نبودن صحنه سانحه مطمئن شوید، تهویه کافی در فضای اطراف ایجاد کرده و در صورت امکان محفظه حاوی ماده شیمیایی را مسدود کرده و یا درپوش آن را بگذارید. در صورت لزوم مصدوم را از صحنه به بیرون انتقال دهید.

* اگر تماس با بدن مصدوم برای انجام کمک های اولیه ضرورت دارد حتما از دستکش استفاده شود.

* در حال شستشو لباس های آلوده به مواد شیمیایی را خارج کرده، سپس محل آسیب دیده را با آب فراوان (حداقل به مدت ۳۰ تا ۶۰ دقیقه) شستشو دهید. تا ماده شیمیایی پاک و بی اثر شده و جلوی پیشرفت سوختگی گرفته شود.

* تاخیر در شستشو، سوختگی را عمیق تر می کند. توجه داشته باشید، نحوه شستشو را انجام دهید، که آب به بدن خودتان نپاشید.

3